

KSUC-O-099

การปฏิรูปพรรคการเมืองกับความขัดแย้งในสังคมไทย

ณัชชาภัทร อมรกุล อรรถสิทธิ์ พานแก้ว และฐิติกร สังข์แก้ว
สถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

คำถามของบทความฉบับนี้ก็คือ การปฏิรูปพรรคการเมืองภายใต้แนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 สามารถลดความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมไทยได้หรือไม่ บทความฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่หนึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงปัญหาของพรรคการเมืองไทยในสถานะสถาบันการเมือง เพื่อให้เห็นว่าสถาบันพรรคการเมืองในประเทศไทยมีความเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไร ในส่วนที่สองเป็นการแยกหยิบยกประมวลกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปพรรคการเมือง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้ง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการปฏิรูปการเมืองในครั้งนี้ และตอนที่สามเป็นการตอบคำถามของบทความนี้ บทความนี้เป็นบทหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การปฏิรูปพรรคการเมือง” โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสำรวจวรรณกรรมและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ทั้งผู้ร่างรัฐธรรมนูญ นักการเมือง และนักวิชาการ ข้อค้นพบของบทความนี้ก็คือ เมื่อมีการแก้ไขกฎหมายต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปพรรคการเมือง อาทิ การนำระบบเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสมเข้ามาใช้ การตั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การควบคุมกิจกรรมของพรรคการเมือง ตลอดจนการกำหนดแนวทางการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการไพรมารี เป็นสิ่งที่ยังไม่เหมาะสมกับบรรยากาศทางการเมืองในขณะนี้ และไม่ได้แก้ไขปัญหาทางการเมืองไทยที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง ตรงกันข้ามกลับจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในพรรคการเมือง สร้างข้อจำกัดให้กับพรรคการเมืองใหญ่ และการยุบพรรคการเมืองซึ่งทำได้ง่ายจนเกินไป ความไม่ถาวรยั่งยืน นำไปสู่การสั่นคลอน ความไม่เชื่อมั่น และความไม่เชื่อมโยงระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชน ซึ่งในที่สุดแล้วจะเป็นการทำลายความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง ซึ่งไม่ได้ส่งผลดีต่อการสร้างความปรองดองและลดความขัดแย้งในสังคมไทย